

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL ESTIJOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS, LATVIJOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS SUSITARIMO DĖL BALTIJOS ORO ERDVĖS
STEBĖJIMO IR KONTROLĖS SISTEMOS ORGANIZAVIMO RATIFIKAVIMO“
PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Krašto apsaugos ministerija parengė Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos organizavimo ratifikavimo“ projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimas dėl Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos organizavimo pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio 1 dalies 2 punktą priskirtinas prie ratifikuotinų Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių.

Teikiamo Įstatymo projekto tikslas – remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio pirmosios dalies 2 punktu ratifikuoti Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimą dėl Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos organizavimo, pasirašytą 2019 m. spalio 24 d. Briuselyje. Susitarimu apibrėžiami Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės bendradarbiavimo Baltijos oro erdvės stebėjimo tinklo ir kontrolės sistemos organizavimo ir valdymo srityje pagrindai.

Įstatymo projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 304 punktą („Tvaresnė integracija į euroatlantinę erdvę ir saugumo stiprinimas Rytų ir Vidurio Europos regione negalimi be gerų santykių su Baltijos ir Skandinavijos valstybėmis, Lenkija ir kitomis Vidurio Europos valstybėmis“).

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą inicijavo ir parengė Krašto apsaugos ministerija. Tiesiogiai Įstatymo projektą parengė Krašto apsaugos ministerijos Tarptautinių ryšių ir operacijų grupė (vadovas – Karolis Aleksa, tel. (8 5) 273 5630, tiesioginis rengėjas – Rokas Šadurskas, patarėjas, tel. (8 5) 273 5679).

3. Kaip šiuo metu reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

2007 m. kovo 2 d. buvo sudarytas Estijos Vyriausybės, Latvijos Vyriausybės ir Lietuvos Vyriausybės susitarimas dėl Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos plėtojimo bei Estijos Vyriausybės, Latvijos Vyriausybės ir Lietuvos Vyriausybės protokolas dėl bendro valdymo ir pranešimų centro Karmėlavoje ir jo personalo statuso, kurie buvo ratifikuoti Lietuvos Respublikos 2007 m. liepos 4 d. įstatymu Nr. X-1257. Remiantis šiais dokumentais, buvo įsteigta Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistema (toliau – BALTNET), kuri tapo NATO oro erdvės gynybos sistemos sudedamąja dalimi.

Šiuo metu BALTNET susideda iš:

- Bendrojo valdymo ir pranešimų centro Karmėlavoje (angl. *Combined Control and Reporting Centre*, toliau – Karmėlavos CRC);
- valdymo ir pranešimų postų (angl. *Control and Reporting Post*, toliau – CRP);
- radiolokacinių postų (angl. *Radar Post*, toliau – RP) Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje;
- radarų, radijo ryšio įrangos ir duomenų perdavimo linijų.

Visi BALTNET sudarantys vienetai susieti tarpusavyje, o BALTNET yra prijungtas prie kitų NATO Oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos (angl. *Air Surveillance and Control System (ASACS)*) vienetų. Karmėlavos CRC yra BALTNET taktinis regiono oro erdvės vadovavimo ir valdymo vienetas, kuris stebi oro erdvę, atlieka NATO oro policijos orlaivių valdymą.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Susitarime numatyta, kad BALTNET susidės iš:

- trijų nacionalinių valdymo ir pranešimų centrų (CRC) Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje;
- radiolokacinių postų (RP) Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje;
- radarų, radijo ryšio įrangos ir duomenų perdavimo linijų.

Visi trys nacionaliniai CRC atliks oro erdvės stebėjimą virš savo teritorijų (Estijos, Latvijos ir Lietuvos) bei jų prieigose ir dalysis tarpusavyje atpažintu oro paveikslu (angl. *Recognized Air Picture (RAP)*), radarų duomenimis, skrydžio planų informacija, radijo ryšio sistemų pajėgumais, o vienas iš nacionalinių CRC rotacijos principu vykdys NATO oro policijos orlaivių valdymą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo įgyvendinimas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Nereikės keisti galiojančių teisės aktų ar priimti naujų.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymo projekte nėra naujų sąvokų ar terminų.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys

Įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Šiuo metu Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistema yra finansuojama iš Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai skirtų asignavimų. Papildomų funkcijų, dėl kurių padidėtų

administracinė ir ekonominė našta nenumatyta. Įstatymas ir kiti teikiami teisės aktai bus įgyvendinti taip pat iš Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai skirtų asignavimų, papildomų valstybės biudžeto lėšų neprireiks.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Daugiašalis susitarimas“, „informacijos perdavimas“, „susitarimo ratifikavimas“, „valstybės gynyba“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Raimundas Karoblis
Krašto apsaugos ministras